

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De comparatione vitæ actiuæ ad contemplatiuam. Quæstio 182.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

viz secundum se considerata, sed ex defectu nostri, qui ex corporis gravitate retrahimur ab altitudine contemplationis. Unde ibidem subdit Gregor. * quod ipsa sua infirmitate ab immensitate tantæ celsitudinis animus repulsus, in semetipso relabitur. ** Hom 5. in Exe. h.*

QVÆST. CLXXXIII.

De comparatione vitæ actiue ad contemplatiuam, in quatuor articulos diuisa.

Deinde considerandum est de comparatione vitæ actiue ad contemplatiuam.

Et circa hoc quaeruntur quatuor.

Primo, quæ sit potior vel dignior.

Secundo, quæ sit maioris meriti.

Tercio, utrum vita contemplatiua impediatur per actiuam?

Quarto, de ordine vtriusque.

ARTIC. I.

860

Utrum vita actiua sit potior quam contemplatiua? *Infra q. 188. a. 5.*

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod vita actiua sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua. *133. co. 1. fi. & ve. q. 11. ar. 4. & opu. 17. cap. 7. ad 3. * li. 3. c. 1. a me. 10. † li. 19. c. 19. 1171a med. 10. 5*

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

Ad actiuam sit potior quam contemplatiua. Quod enim est meliorum, videtur esse honorabilius & melius: ut Philotophus dicit in 3. Topicor. * Sed vita actiua pertinet ad maiores, scilicet ad prelatos, qui sunt in honore & potestate constituti. Unde Augustin. dicit 19. de Ciuitate Dei, quod in actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia. Ergo videtur quod vita actiua sit potior quam contemplatiua.

rinth 11. Accumulami charismata meliora. Sed aliqui abstrahuntur a statu vitæ contemplatiuæ, & occupantur circa vitam actiuam: vt patet de illis qui transferuntur ad statum prelationis. Ergo videtur, quod vita actiua sit potior, quam contemplatiua.

SED contra est, quod Dominus dicit Luc. 10. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Per Mariam autem significatur vita contemplatiua. Ergo contemplatiua vita potior est, quam actiua.

RESPONDEO dicendum, quod nihil prohibet aliquid secundum se esse excellentius, quod tamen secundum quid ab alio superatur. Dicendum est ergo quod vita contemplatiua simpliciter melior est, quam actiua. Quod Philosoph. in 10. Ethic. * probat octo rationibus. Quarum prima est: quia vita contemplatiua conuenit homini secundum intellectum; & respectu priorum obiectorum, scilicet intelligibilium: vita autem actiua occupatur circa exteriora. Vnde Rachel per quam significatur vita contemplatiua, interpretatur visum principium: vita autem actiua significatur per Liam, quæ erat lippis oculis, vt Gregor. dicit 6 Moral. * Secunda, quia vita contemplatiua test esse magis continua, licet non quantum ad numerum contemplationis gradum, sicut supra dictum est. Vnde & Maria, per quam significatur vita contemplatiua, describitur secus pedes Domini assidue stans. Tertia, quia maior est delectatio vitæ contemplatiuæ, quam actiuæ, vnde August. dicit in lib. 10. verb. Domini *, quod Maria turbabatur. Maria enim magis sibi sufficiens: quia paucioribus ad eam inuigilabat. Vnde dicitur Lucæ 10. Martha Martha, sollicita es & turbaris erga plurima. Quinta, quia vita contemplatiua magis propter se diligitur: vita autem actiua aliud ordinatur. Vnde in Psal. 26. dicitur, Vnum peti à Domino, hanc requiram: vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ, vt videam vultum

li. 10. c. 7.
es 8. 10. 5.

li 6. c. 28
cir. med.
et ho. 14
sup Exe.
19. 180.
art. 3. ad
2. et 9.
praed.
* in serm.
26. ante
med. 10.
10.

atem Domini. Sexta, quia vita contemplatiua consistit in quadam vacatione, & quiete: secundum illud Psal. 45. Vacate, & videte, quoniam ego sum Deus. Septima, quia vita contemplatiua est secundum diuina: vita autem actiua secundum humana. Vnde August. dicit in lib. * de verbis Domini, In principio erat verbum: ecce quod Maria audiebat. Verbum caro factum est: ecce Martha cui ministrabat. Octaua, quia vita contemplatiua est secundum id quod est magis proprium hominum, scilicet secundum intellectum: in operationibus autem vitæ actiua communicant etiam inferiores vires, quæ sunt nobis, & brutis communes. Vnde in Psal. 35. postquam dictum est, Homines, & iumenta saluabis Domine, subditur id quod est hominibus speciale, In lumine tuo videbimus lumen. Nonam rationem addit Dominus Luc. 10. cum dicit, Optimam partem elegit Maria, quæ non auferetur ab ea. Quod exponens August. in lib. de verbis Domini, * dicit, Non tu malam, sed ista meliorem: audi, unde meliorem? Quia non auferetur ab ea. A te autem auferetur aliquando onus necessitatis: æterna est dulcedo veritatis. Secundum quid tamen, & in casu est magis eligenda vita actiua, propter necessitatem præsentis vitæ: sicut etiam Philos. dicit in 3. Topic. † quod philosophari est melius, quàm ditari: sed ditari melius est necessitatem patienti.

Ad primum ergo dicendum, quod ad prælatos non solum pertinet vita actiua, sed etiam debent esse excellentes in vita contemplatiua. Vnde Greg. dicit in Pastoralis *, Sit rector actione præcipuus, præcunctis in contemplatione suspensus.

Ad secundum dicendum, quod vita contemplatiua in quadam animi libertate consistit. Dicit enim Greg. super Ezechiel. * quod vita contemplatiua ad quamdam libertatem mentis transit, temporalia non cogitans, sed æterna. & Boetius dicit in 5. de Consolat. † Humanas animas liberiores esse necesse est, cum se in mentis diuinæ speculatione conferunt: minus

*in ser. 27
cir. med.
to. 10.*

Ibid.

*c. 2. est lo
cus 42.
to. 1.*

*in par. 2
c. 1.*

*Ho. 3. 2
me. illius*

*prosa 2.
cir. med.*

minus verò cum dilabuntur ad corpora. Vnde patet, quòd vita actiua non directè præcipit vitæ contemplatiuæ: sed disponendo ad vitam contemplatiuam, præcipit quædam opera vitæ actiuæ: in quo magis seruit vitæ contemplatiuæ, quàm dominetur. Et hoc est quòd Gregor. dicit super Ezech. * quòd actiua vitæ seruitus, contemplatiua autem libertas vocatur.

Hom. 2.
post med.

Ad tertium dicendum, quòd ad opera vitæ actiuæ interdum aliquis à contemplatione auocatur propter aliquam necessitatem præsentis vitæ: non tamen hoc modo, quòd cogatur aliquis totaliter contemplationem deserere. Vnde August. dicit 19. * de ciuit. Dei. Otium sanctum quærit charitas veritatis: negotium iustum, scilicet vitæ actiuæ, suscipit necessitas charitatis. Quam sarcinam si nullus imponit, percipiendæ atque intuendæ vacandum est veritati. Si autem imponitur, suscipienda est propter charitatis necessitatem. Sed nec sic omnino veritatis delectatio deserenda est, ne subtrahatur illa suauitas, & opprimat illa necessitas. Et sic patet quòd cum aliquis à contemplatiua vita ad actiuam vocatur, non hoc fit per modum subtractionis, sed per modum additionis.

e. 19. cir.
fin. 1.5.

ARTIC. II.

Vtrum vita actiua sit maioris meriti, quam contemplatiua?

861

3. di 35.
q. 1. ar. 4
q. 2.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd vita actiua sit maioris meriti, quàm contemplatiua. Meritum enim dicitur respectu mercedis. Merces autem debetur labori: secundum illud 1. ad Corinthios 3. Vnusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. Sed vitæ actiuæ attribuitur labor, contemplatiuæ verò quies. Dicit enim Gregorius super Ezech. * Omnis qui ad Deum conuertitur, prius necesse est vt desudet in labore, id est, laboribus accipiat: vt post, ad videndum principium in Rachel amplexibus requiescat. Ergo vita actiua est maioris meriti, quàm contemplatiua.

Hom. 14.
a med.

¶ 2. Preterea, Vita contemplatiua est quædam

inchoatio futuræ felicitatis. Vnde super illud Ioann. vit. Sic eum volo manere donec veniam, dicit August. * Hoc apertius dici potest, Perfecta me sequatur actio, informatam meæ passionis exemplo. Inchoata verò contemplatio maneat donec venio: perficienda cum venero. & Gregorius dicit super Ezechiel. * quod contemplativa vita hic incipit, ut in caelesti patria perficiatur. Sed in illa futura vita non erit status merendi, sed recipiendi pro meritis. Ergo vita contemplativa minus videtur habere de ratione meriti, quam vita activa: sed plus habet de ratione præmij.

¶ 3 Præterea, Gregorius dicit super Ezechielem *, quod nullum sacrificium est Deo magis acceptum, quam zelus animarum. Sed per zelum animarum aliquis se convertit ad studia vitæ activæ. Ergo videtur quod vita contemplativa non sit maioris meriti, quam activa.

SED contra est, quod Greg. * dicit in 6. Moralium, Magna sunt activæ vitæ merita, sed contemplativæ potiora.

RESPONDEO dicendum, quod radix merendi est charitas, sicut * supra habitum est. Cum autem charitas consistat in dilectione Dei, & proximi, sicut † supra habitum est, Deum diligere secundum se est magis meritorium, quam diligere proximum, ut ex supra * dictis patet. Et ideo illud quod directius pertinet ad dilectionem Dei, magis est meritorium ex suo genere, quam id quod directe pertinet ad dilectionem proximi propter Deum. Vita autem contemplativa directe, & immediate pertinet ad dilectionem Dei. Dicit enim * August. 9. de Civitate Dei, quod otium sanctum (scilicet contemplativæ vitæ) querit charitas veritatis, scilicet divinæ, cui potissime vita contemplativa insistit, sicut † dictum est. Vita autem activa directius ordinatur ad dilectionem proximi: quia satagit circa frequens ministerium, ut dicitur Luc. 10. Et ideo ex suo genere contemplativa vita est maioris meriti, quam activa. Et hoc est quod Greg.

Tractat.
124. in
10. d. 10.
Ho. 14 a
med.

Hom. 12.
aliquan-
tulum an-
te fin.

c. 28. non
procul a
fi. Et ho-
mi. 14 in
Ezech. 2
med.
* 1. 2. q.
114 a 4.
† 9. 25.
ar. 1.
* 9. 27.
ar. 8.

c. 19. cir.
fin. 1. 5.

† 9. prec.
ar. 4. ad
2.

*Hom. 3.
non mul-
tū procul
ante me.*

*lib. i. ali-
quātū
a me. t. 5.*

in 3. homil.* super Ezechielem dicit, Contemplatiua maior est merito, quam actiua: quia hæc in vīu presentis operis laborat (in quo scilicet necesse est proximis subuenire), illa verò sapore intimo venturam iam requiem degustat (scilicet in contemplatione Dei). Potest tamen contingere quòd aliquis in operibus vitæ actiua plus mereatur, quam alius in operibus vitæ contemplatiua: puta, si propter abundantiam diuini amoris, vt eius voluntas impleatur propter ipsius gloriam, interdum sustinet à dulcedine diuine contemplationis ad tempus separari: sicut Apollolus dicebat ad Rom. 9. Oprobam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis. Quod exponens Chrysofost.* in lib. de Compunctione, dicit, Ita totam mercedem eius demerferat amor Christi, vt etiam hoc quod ei præ ceteris omnibus amabilius erat, esse cum Christo: rursus idipsum, quia ita placeret Christo, contemneret.

Ad primum ergo dicendum, quòd labor exterior operatur ad augmentum præmij accidentalis. Sed augmentum meriti respectu præmij essentialis consistit principaliter in charitate, cuius quoddam signum est labor exterior toleratus propter Christum. Sed magis expressius eius signum est, quòd aliquis præteritis omnibus, quæ ad hanc vitam pertinent, tolli diuinæ contemplationi vacare delectetur.

Ad secundum dicendum, quòd in statu felicitatis futuri homo peruenit ad perfectum. Et idè non relinquatur locus proficiendi per meritum. Si tamen relinqueretur, esset efficacius meritum, propter maiorem charitatem. Sed contemplatio presentis vitæ cum quadam imperfectione est, & adhuc habet quod proficiat. Et idè non tollit rationem merendi, sed augmentum meriti facit propter maius exercitium charitatis diuinæ.

Ad tertium dicendum, quòd sacrificium spiritaliter Deo offertur, cum aliquid ei exhibetur. præter bona autem bona hominis, Deus maxime accipit bonum

nom humane animæ, vt hoc sibi in sacrificium offeratur. Offerre autem debet aliquis Deo, primò quidem animam suam, secundum illud Eccles. 30. Miserere animæ tuæ placens Deo. Secundò autem animas aliorum, secundum illud Apoc. vii. Qui audit, dicat veni. Quanto autem homo animam suam, vel alterius proponit Deo coniungit, tanto sacrificium est Deo magis acceptum. Vnde magis acceptum est Deo, quòd aliquis animam suam, & aliorum applicet contemplationi, quam actioni. Per hoc ergo quòd dicitur, quòd nullum sacrificium est Deo magis acceptum, quam zelus animarum, non præfertur meritum vitæ actiue merito vitæ contemplatiue. Sed ostenditur magis esse meritorium, si quis offerat Deo animam suam, & aliorum, quam quæcumque alia exteriora dona.

ARTIC. III.

Vitam vitam contemplatiuam impeditur per vitam actiuam?

862

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quòd vita contemplatiua impediatur per vitam actiuam. Ad vitam enim contemplatiuam necessaria est quedam vacatio mentis, secundum illud Psal. 45. Vacate, & videte quoniam ego sum Deus. Sed vita actiua habet inquietudinem, secundum illud Luc. 10. Martha, Martha sollicita es, & turbaris erga plurima. Ergo vita actiua contemplatiuam impedit.

¶ 2 Præterea, Ad vitam contemplatiuam requiritur claritas visionis. Sed vita actiua impedit visionis claritatem. Dicit enim * Gregor. super Ezechielem, quòd Lia lipa est & fecunda: quia actiua vita dum occupatur in opere, minus videt. Ergo vita actiua contemplatiuam impedit.

Hom. 14. post med. illius.

¶ 3 Præterea, Vnum contrariorum impeditur per aliud. Sed vita actiua, & contemplatiua videntur contrarietatem habere adinuicem: quia vita actiua occupatur circa plurima; vita autem contemplatiua insistit ad contemplandum vnum: vnde & ex opposito diuisantur. Ergo videtur, quòd vita con-

tin-

templatiua impediatur per actiuam.
S E D contra est, quod Greg. * dicit in 6. Moral.
Qui contemplationis arcem tenere desiderant, prius
se in campo operis per exercitium probent.

c. 27. post
m. d.

R E S P O N D E O dicendum, quod vita actiua
potest considerari quantum ad duo: Vno modo quæ-
tum ad ipsum studium, & exercitium exteriorum a-
ctiuum: & sic manifestum est quod vita actiua im-
pedit contemplatiuam, in quantum impossibile est,
quod aliquis simul occupetur circa exteriores actio-
nes, & diuinam contemplationi vacet. Alio modo po-
test considerari vita actiua, quantum ad hoc quod in-
teriores animæ passiones componit, & ordinat: In
quantum ad hoc vita actiua adiuuat ad contempla-
tionem, quæ impeditur per inordinationem interio-
rum passionum. Vnde * Gregor. dicit in 6. Moralium,
Cum contemplationis arcem aliqui tenere deside-
rant, prius se in campo operis per exercitium pro-
bent, vt sollicitè sciant si nulla iam mala proximit
irrogant: si irrogata à proximis, æquanimiter pro-
rant: si oblati temporalibus bonis nequaquam ment
læticia soluitur: si subtractis non nimio merore fru-
strantur. Ac deinde perpendant, si cum ad semetip-
sorum introrsus redeunt, in eo quod spiritualia rimantur,
nequaquam secum rerum corporalium vmbra trahunt,
vel fortasse, tractas, manu discretionis abigunt.
Ex hoc ergo exercitium vitæ actiue confert ad con-
templatiuam, quod quietat interiores passiones, et
quibus phantasmata proueniunt, per quæ contempla-
tio impeditur.

Ibid.

Et per hoc patet responsio Ad obiecta. Nam ratio-
nes illæ procedunt quantum ad ipsam occupationem
exteriorum actiuam, non autem quantum ad effectum
qui est moderatio passionum.

863

A R T I C. IV.

Utrum vita actiua sit prior quam contemplatiua?
A D quartum sic proceditur. Videtur, quod vita
actiua non sit prior quam contemplatiua. Vita
actiua

anim contemplatiua directè pertinet ad dilectionem Dei, vita autem actiua ad dilectionem proximi. Sed dilectio Dei præcedit dilectionem proximi, in quantum proximus propter Deum diligitur. Ergo videtur, quod etiam vita contemplatiua sit prior quam actiua.

¶ 2 Præterea, Gregorius dicit super Ezech. * *Hom 14. a. med.* Sciendum est, quod sicut bonus ordo viuendi est, vt ab actiua in contemplatiuam tendatur: ita plerumque milititer à contemplatiua animus ad actiuam reflectitur. Non ergo simpliciter vita actiua est prior quam contemplatiua.

¶ 3 Præterea, Ea quæ diuersis competant, non videntur ex necessitate ordinem habere. Sed vita actiua, & contemplatiua diuersis competunt. Dicit enim Gregor. * in 6. Moral. Sapè qui contemplari Deum, *c. 26. pa. quæti poterant, occupationibus pressi ceciderunt: & tñ a pr. sapè qui occupati benè humanis vsibus viuerent, gladio suæ quietis extincti sunt. Non ergo vita actiua prior est quam contemplatiua.*

SED contra est, quod Gregorius dicit in 3. Hom. * *Ho. 3. nō super Ezech. Actiua vita prior est tempore, quam contemplatiua: quia ex bono opere tenditur ad contemplationem.* *multum pcul ante med.*

RESPONDEO dicendum, quod aliquid dicitur esse prius dupliciter. Vno modo, secundum suam naturam. Et hoc modo vita contemplatiua est prior quam actiua, in quantum prioribus, & melioribus insublit. Vnde & actiuam vitam mouet, & dirigit. Ratio enim superior, quæ contemplationi deputatur, comparatur ad inferiorem quæ deputatur actioni, sicut vir ad mulierem, quæ est per virum regenda, vt August. * dicit 12. de Trinit. Alio modo est aliquid prius *c. 14. q. 1. li. 14. c. 1. q. 18. a. 1. ad 3.* quo ad nos, quod scilicet est prius in via generationis. Et hoc modo vita actiua est prior quam contemplatiua: quia disponit ad contemplatiuam, vt ex supra dictis patet. Dispositio enim in via generationis præcedit formam, quæ simpliciter, & secundum suam naturam est prior.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod vita contemplatiua non ordinatur ad qualemcumque dilectionem Dei, sed ad perfectam. Sed vita actiua est necessaria ad dilectionem proximi qualemcumque. Vnde Gregorius dicit * in 3. hom. super Ezechielem, Sive contemplatiua vita intrare possunt ad celestem patriam, qui bona quæ possunt operari, non negligunt. Sive actiua autem intrare non possunt, si negligunt bona operari, quæ possunt. Ex quo etiam patet, quod vita actiua præcedit contemplatiuam, sicut id quod est commune omnium, præcedit in via generationis id quod est proprium perfectorum.

Ad secundum dicendum, quod à vita actiua proceditur ad vitam contemplatiuam secundum ordinem generationis. A vita autem contemplatiua reditur ad vitam actiuam per viam directionis, ut scilicet vita actiua per contemplationem dirigatur. Sicut etiam per operationes acquiritur habitus, & per habitum acquisitum perfectius aliquis operatur, dicitur in 2. * Ethic.

Ad tertium dicendum, quod illi qui sunt propter passionem propter earum impetum ad agendum, simpliciter magis apti ad vitam actiuam, propter spiritus inquietudinem. Vnde dicit * Greg. in 6. Mor. quod nonnulli ita inquieti sunt, ut si vacatione laboris laborauerint, grauius laborent: quia tanto deteriores cordis tumultus tolerant, quanto eis licentius ad cogitationes vacant. Quidam verò habent naturaliter tranquillitatem, & quietem, per quam ad contemplationem sunt apti, qui si totaliter actionibus deperent, mentem sustinebunt. Vnde Gregor. * dicit in 6. Mor. quod quorundam hominum ita otiosa mentes sunt, ut si eos labor occupationis excipiat, in ipsa otiositate inchoatione succumbant. Sed, sicut ipse * postea subdit, Sæpe & pigras mentes amor ad opus excitat, & inquietas in contemplatione timor refrenat. Vnde & illi qui sunt magis apti ad actiuam vitam, per exercitiū actiuæ ad contemplatiuam præparantur.

Hom. 3. parū an se med.

1. 1. 2. c. 4. 10. 5.

c. 16. in prin.

c. 16. in prin.

c. 17. in prin.

Et illi nihilominus, qui sunt magis ad contemplatiuam apti, possunt exercitia vite actiua subire, vt per hoc ad contemplationem paratiores reddantur.

QUEST. CLXXXIII.

De officijs & varijs hominum statibus in generali, in quatuor articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de diuersitate statuum & officiorum humanorum. Et primo considerandum est de officijs & statibus hominum in generali. Secundo, specialiter de statu perfectorum.

¶ Circa primum queruntur quatuor.

¶ Primo, quid faciat in hominibus statum.

¶ Secundo, vtrum in hominibus debeant esse diuersi status, siue diuersa officia?

¶ Tertio, de differentia officiorum.

¶ Quarto, de differentia statuum.

ARTIC. I.

Vtrum status in sui ratione importet conditionem libertatis vel seruitutis?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod status in sui ratione non importet conditionem libertatis vel seruitutis. Status enim a stando dicitur. Sed stare dicitur aliquis ratione rectitudinis. Vnde dicitur Ezech. 1. Eri hominis, sta super pedes tuos. Et Gregor. * dicit in 7. Moral. Ab omni statu rectitudinis dispereunt, qui per noxia verba dilabuntur. Sed rectitudinem spiritualem acquirit homo per hoc, quod subijcit suam voluntatem Deo. Vnde super illud Psal. 12. Rectos decet collaudatio, dicit gloss. Recti sunt qui dirigunt cor suum secundum voluntatem Dei. Ergo videtur, quod sola obedientia diuinorum mandatorum sufficiat ad rationem status.

¶ 2. Præterea, Nomen Status videtur importare immobilitatem, secundum illud primæ ad Corinth. 15. stabiles estote & immobiles. Vnde * Gregorius dicit super Ezechiel. Lapis quadrus est, & quasi ex omni parte ita: um habet, qui casum in aliqua permutatio- ne non habet. Sed virtus est quæ immobiliter facit

Sec. Sec. Vol. iij.

Pp ope-

864
inf. ar. 4.
cor. 9.
184. a. 4.
cor. 9.
186 a. 6.
corp. 9.
quol. 1. a.
17. cor.
* 1. 7. Mo
ral. c. 25.
ante me.
10. 1.
] est glo.
ordin ex
Aug. in
cõitione 2.
in Ps. 32.
non lon-
gè a prin.
10. 8.
ho 21 in
3. colum-
na a pri.